

Juryrapport

VSCD JEUGDTHEATER- EN CONCERTPRIJZEN
DE GOUDEN KREKELS 2007

UITREIKING ZATERDAG 5 APRIL 2008
STADSSCHOUWBURG UTRECHT

Colofon

Bureau Promotie Podiumkunsten

Funenpark 1
1018 AK Amsterdam
tel: 020 5789 200
www.promotiepodiumkunsten.nl

Vereniging van Schouburg- en Concertgebouwdirecties

Funenpark 1
1018 AK Amsterdam
tel: 020 664 7211
www.vscd.nl

ontwerp

WAT ontwerpers, Utrecht

drukwerk

Donmail, culturele publicaties

tekst

Annemarie Wenzel

eindredactie

Hillechien Steenbruggen

(Bureau Promotie Podiumkunsten)

fotografie

Sanne Peper, Gert Jan van Rooij,

Leo van Velzen en Anne Boeschoten

VSCD Jeugdtheater- en Concertprijzen

De Gouden Krekels

Gedurende het seizoen worden jeugdtheatermakers in verschillende rondes genomineerd voor de Gouden Krekels, de Jeugdtheater- en concertprijzen van de Vereniging van Schouburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD). Alle genomineerden zijn winnaar van de Zilveren Kerkel.

De Gouden Krekels worden uitgereikt in twee categorieën: voor de Meest Indrukwekkende Productie en voor de Meest Indrukwekkende Podiumprestatie.

De jury

In opdracht van de VSCD selecteert de VSCD Jeugdtheater- en concertjury de genomineerden en kent de Gouden Krekels toe. De jury opereert in haar taak onafhankelijk van de opdrachtgever. De VSCD is de juryleden erkentelijk voor het enthousiast en deskundig uitvoeren van deze taak.

De jury bestaat uit:

- Kees Blijleven (voorzitter, directeur Jeugdtheater de Krakeling, Amsterdam)
- Walther van den Heuvel (theaterprogrammeur Rotterdamse Schouburg)
- Nanouk Hildebrand (programmeur jeugdtheaterfestival Tweekt, Utrecht)
- Kim Kooiman (programmeur Stadsschouburg Utrecht)
- Ine van de Ven (organisator kunsteducatie/programmeur jeugdvoorstellingen, afd.cultuur Gemeente 's-Hertogenbosch)
- Annemarie Wenzel (freelance dramaturg, Amsterdam)
- Marijke van der Woude (programmeur De Oosterpoort & De Stadsschouburg Groningen)

State of the Art Jeugdtheater 2007

2007 was voor het Nederlandse jeugdtheater een prettig jaar. Kernwoorden waren humor en toeganke-lijkheid in inhoud en een liefdevol oog voor detail in vorm. En dat leverde mooie en fijne voorstellingen op.

In de nominaties voor de Gouden Krekel 2007 werd de toeschouwer getraakteerd op deze ingrediënten en meer: de lach die als onweer door de zaal rolde bij *Lang en gelukkig* van het RO Theater; de collectieve gelukzaligheid bij zoveel grappigs, fijns en moois in *Tante Patent* van Firma Riëks Swarte; de tegenhan-ger van overdaad in de hilarisch klassieke kleedka-mer scènes in *Gasten* van Het Toneelschap Beumer & Drost; verhaal en muziek die de brok in je keel langzaam groter laten worden in *Stormgek* van Huis aan de Amstel en HETPALEIS; en barok drama dat op je netvlies gegrift staat in *De Hompelaar* van Theater-groep Wederzijds en Theater Gnaffel.

De kruisbestuivingen die we zagen tussen het jeugd-en volwassenencircuit, smaken naar meer. De jury is blij dat met *Lang en gelukkig* de kerstvoorstelling van het RO Theater terug is. En met *Alptraum* onder-strepte Toneelgroep Oostpool het feit dat ook ander-e volwassen gezelschappen veel in huis hebben voor een jong publiek. Net als de spelers uit het vol-wassenen theater, zoals acteurs Bert Luppés (in *Don Quichot* van Theater Artemis) en genomineerde Dick van den Toorn (in *Don Quichot* en *Lang en gelukkig*) en zanger en pianist Maarten van Rosendaal (in *Stormgek*). Ook de stap naar de grote zaal is toe te juichen. Naast *Lang en gelukkig* en *Tante Patent*, lieten Theater Artemis met *Don Quichot*, Het Filiaal met *Katharina Katharina in het ganzenbord* en Het Laagland met *Ronja de Roversdochter* zien dat het structureel gesubsidieerde jeugdtheater een stevig antwoord heeft op het grote aandeel van commerciële producties. Toegankelijk én van hoge kwaliteit.

Maar waar toegankelijkheid bijna onlosmakelijk is verbonden met het spelen in de grote zaal, was publieksvriendelijkheid ook de norm bij de kleinere producties. De jury miste de rafels, het schuren, het eigenwijze in deze plaats voor experiment bij uitstek. Ripen we vorig jaar nog op tot meer lef en gepeper-

de inhoud; hoewel mooi en fijn, wisten veel voorstel-lingen dit jaar de kwalificaties 'veilig' en 'op zeker' niet te ontstijgen. De jury vraagt zich af of dit mede komt door het steeds kleiner wordende aantal speel-plekken. Dwingt dat tot het maken van voorstellingen waarvan het gezelschap weet dat er een groot publiek voor is? En belangrijker: wat is ons antwoord? Hoe houden we het Nederlandse jeugd-theater levendig en uitdagend?

Want juist het volgen en uitdiepen van de eigen fascinaties levert spannend theater op, zo bewees ook Stella Den Haag met *Vuil Kind*. Ook het pleidooi voor fantasie en verbeelding door onvergeliijkbare individuen als Esther de Koning en genomineerde Peter Zegveld, levert een krachtig geluid in een wereld waarin al zoveel wordt bedacht en ingevuld. Een andere maker die de jury hoopvol stemt is de jonge choreograaf David Middendorp. De stand van zaken in de Nederlandse jeugddans baart zorgen, maar de inventiviteit van zijn werk belooft voor de toekomst veel goeds. Grote afwezige was de actuali-teit met *Haram* van Theatergroep Wederzijds als welkome uitzondering. 2007 was vooral het jaar van bewerkte sprookjes en jeugdboeken. Het jeugdthea-ter acht zichzelf op dit moment blijkbaar niet de juiste plaats om maatschappelijke zaken te bevragen en dat vinden wij als jury een gemiste kans.

Hoewel de jury de afgelopen jaren geen jongeren-voorstellingen heeft genomineerd, willen we op deze plaats aandacht vragen voor de op handen zijnde stelselherziening. In de nieuwe basisinfrastructuur is jongerentheater geen aparte categorie meer. Gezel-schappen als Theatergroep DOX en Danstheater AYA timmeren stevig aan de weg, maar wij vrezen dat zij het in de toekomst moeilijk krijgen. Hopelijk lukt het om de beloofde vrijheid en diversiteit binnen het nieuwe systeem ook echt waar te maken.

Die vrijheid en diversiteit met een flinke vleug peper, persoonlijkheid en actualiteit is wat wij ons als jury, maar vooral ook het jeugdtheaterpubliek de komen-de jaren toewensen.

De Jury

VSCD Jeugdtheater- en Concertprijzen: de Gouden Krekels

Genomineerd in de categorie Meest Indrukwekkende Productie 2007:

- **Tante Patent** van *Firma Rieks Swarte*
- **Lang en gelukkig** van *RO Theater*
- **Stormgek** van *Huis aan de Amstel / HETPALEIS*
- **Gasten** van *Het Toneelschap Beumer & Drost*
- **De Hompelaar** van *Theatergroep Wederzijds / Theater Gnaffel*

Tante Patent *Firma Rieks Swarte*

'Tante Patent' is een voorstelling voor de hele familie die met veel liefde, plezier en humor is gemaakt. Vormgever Rieks Swarte pakt uit met een twee verdiepingen tellend uit-vouw-huis midden op het toneel. Een wereld aan kartonnen auto's en gehaakte poezen, opgebouwd rond de lijfspreuk van Annie M.G. Schmidt's *Tante Patent*: "Het leven is gemakkelijk, als je maar gewoon doet". Een grote rijkdom in spel, beeld en liedjes.'

Lang en gelukkig *RO Theater*

'Een waar theaterfeest. Een spannende, ontroerende, bij vlagen hilarische ontmoeting tussen moderne versies van de welbekende sprookjesfiguren. De tekst van Don Duyns staat bol van scherpe verwijzingen naar de actualiteit. De hele zaal leeft, zingt, lacht en huilt mee. Op alle fronten is grote kwaliteit in huis: regie, spel, tekst, beeld, en muziek.'

Stormgek *Huis aan de Amstel / HETPALEIS*

'Een voorstelling die je genadeloos naar de strot grijpt, maar je toch met hoop de zaal doet verlaten. Huis aan de Amstel brengt een ode aan het kind in deze pijnlijk mooie voorstelling over scheiding. Over onmacht, de angst om verlaten te worden, de noodzaak op eigen benen te staan en de onmogelijke vraag: wie heeft er schuld? Zonder op de knieën te gaan, wordt het probleem van gevangen zitten tussen twee werelden op een prachtig intieme wijze uitgewerkt. Met van die zinnen die je nog eens wilt horen, muziek die nog lang in de oren nagalmt en een kippenveleinde met tranen in ogen. Kortom: een verhaal dat ons allemaal had kunnen overkomen, in een heldere, evenwichtige regie van Liesbeth Coltof.'

Gasten *Het Toneelschap Beumer en Drost*

'In de voorstelling *Gasten* is de kleedkamer van een sportclub het uitgangspunt voor een reeks absurde situaties. Drie gasten goochelen met ramen, toveren met deuren en spelen met een bezem en een plumeau een virtuoos poppenspel. Een hilarische voorstelling vol slapstick en muziek waarin elke oplossing drie nieuwe problemen oproept.'

De Hompelaar *Theatergroep Wederzijds / Theater Gnaffel*

'De Hompelaar' vertelt het verhaal van een dorp en haar bewoners; ieder met zijn eigen, onbeantwoorde, goudgekoesterde verlangens, vol wrok, woede, lust en liefde voor zichzelf en voor elkaar. Tot leven geroepen in een barokke, volwassen tekst van Ad de Bont, die tevens tekent voor de regie. Tot leven gebracht in een groots, meeslepend theaterspektakel met fabelachtig poppenspel van Elout Hol en Jawi Bakker. Een Google Earth-blik

op een andere wereld. Theatergroep Wederzijds en Theater Gnaffel zoeken de grenzen op van wat voor jeugd nog kan en slagen glorieus. Mateloos vernieuwend volwassen theater voor de jeugd dat diepe indruk achterlaat.'

→ En de winnaar is...

De Hompelaar van *Theatergroep Wederzijds / Theater Gnaffel*

VSCD Jeugdtheater- en Concertprijzen: de Gouden Krekels

**Genomineerd in de categorie
Meest Indrukwekkende Podiumprestatie
2007:**

- **Peter Zegveld** voor de vormgeving van *Klein Duimpje in de goot* van Stichting Caspar Rapak / Peter Zegveld
- **Dick van den Toorn** voor zijn rol in de productie *Lang en gelukkig* van het RO Theater.

Peter Zegveld voor de vormgeving van *Klein Duimpje in de goot* van Stichting Caspar Rapak / Peter Zegveld.

'*Klein Duimpje in de goot* begint mooi en ontroerend met het verhaal van Klein Duimpje die zijn thuis verlaat omdat zijn ouders een kindje krijgen. Dit verhaal wordt verbeeld in een in zijn eenvoud zeer krachtige animatie. Een ode aan de verbeelding en de kracht van suggestie.'

Dick van den Toorn voor zijn rol in *Lang en gelukkig* van het RO Theater.

'De magische verbinding met het publiek in *Lang en gelukkig* wordt door Dick van den Toorn belichaamd in zijn rol als Knoop. Deze rol maakt hem tot glunderende bondgenoot van vooral de kinderen.'

→ En de winnaar is...

Dick van den Toorn voor zijn rol in *Lang en gelukkig* van het RO Theater

De jury van de Gouden Krekels

Kees Blijleven (voorzitter)

Kees Blijleven kwam voor de studie Politicologie vanuit Rotterdam naar Amsterdam. Na meerdere activiteiten in de hoofdstedelijke kraakbeweging werd hij programmeur in het Ostadetheater, een van de circuittheaters van de Krakeling. Later, onder andere na een studie Management Culturele Instellingen, werd hij er directeur. In 2001 werd hij directeur van Jeugdtheater de Krakeling. Hij is medebedenker van de succesvolle programmaserie Alle Dertien Goed. Momenteel houdt Blijleven zich o.a. bezig met het vinden van een nieuwe lokatie voor de Krakeling.

Walther van den Heuvel

Walther van den Heuvel volbracht de studies Pedagogische Academie en Sociale Pedagogiek (1983, 1987).

Naast een beroepspraktijk in het onderwijs werd de aantrekkingskracht van theater maken steeds groter. Hij volgde de theateropleiding De Kleine Academie in Brussel en rondde die af in 1990. Vervolgens werkte hij als toneelspeler bij onder meer theatergroep Het Filiaal. Sinds 2001 is hij werkzaam in de Rotterdamse Schouwburg, momenteel als theaterprogrammeur voor jeugd en volwassenen.

Hij was als organisator/initiatiefnemer betrokken bij de jongerenfestivals *De Bezetting* en *On/Off*, en is vanuit de schouwburg lid van het programmateam van festival Motel Mozaïque.

Nanouk Hildebrand

Nanouk Hildebrand studeerde in 2001 af aan de Hogeschool Utrecht, opleiding Culturele Maatschappelijke Vorming. Ze werkte een aantal jaren als freelance producent voor onder andere Huis- en Festival a/d Werf, De Parade en Growing Up In Public. Sinds 2004 programmeert ze voor Tweekt. Tweekt is het nationale jeugd- en jongeren theaterfestival dat jaarlijks in Utrecht plaatsvindt. Daarnaast is ze hoofd productie van Tweekt en begeleidt ze jonge makers bij de ontwikkeling van hun projecten.

Kim Kooiman

Kim Kooiman studeerde Theaterwetenschap in Amsterdam. Daarvoor had zij al de opleiding Kunstmanagement en Theatervormgeving achter de rug. Op dit moment werkt Kooiman als programmeur bij de Stadsschouwburg Utrecht. Hier programmeert zij voorstellingen en projecten voor kinderen tussen 2 en 12 jaar.

Ine van de Ven

Na vele omzwervingen in het buitenland, is Ine van de Ven sinds 1985 werkzaam in de culturele sector. In de Gemeente 's-Hertogenbosch was ze nauw betrokken bij de programmering/publiciteit en organisatie van (culturele) activiteiten, waaronder de viering van het 800-jarig bestaan van de stad. Zij stapte over naar de beleidsafdeling Cultuur en maakte deel uit van de organisatie van Theaterfestival Boulevard, Internationaal Vocalisten Concours Den Bosch, Vertellerfestival, Het Nationaal Jeugdtheaterfestival (voorloper Tweekt), Festival Oorproeven en het Wereldkinderfeest. Vanuit haar huidige functie, Coördinator Kunsteducatie, programmeert zij nu al vele jaren jeugdvoorstellingen in onder andere Theater aan de Parade en de Verkadefabriek.

Annemarie Wenzel

Na een jaar Spaans en de opleiding Kunst en Kunstbeleid - richting theater aan de RuG, begon Annemarie Wenzel in 2003 aan de Master Dramaturgie aan de UvA. Na haar afstuderen in 2005 specialiseerde zij zich als dramaturg in kinder- en jongerentheater. Als freelancer werkte en werkt ze onder meer voor Eigen Werk, Het Lab, Theater EA en Theatergroep Wederzijds. Sinds 2007 is ze vast verbonden aan Huis aan de Amstel. Om praktijk en theorie met elkaar te verbinden, schrijft Wenzel daarnaast artikelen en reportages. Zo werkte ze voor BonteHond, Het Lab en TM.

Marijke van der Woude

Marijke van der Woude is vanaf 1999 verantwoordelijk voor de jeugd- en jongerenprogrammering bij de Stadsschouwburg in Groningen. Daarnaast is zij directeur van het jongerentheaterfestival *Jonge Harten*. Zij studeerde aan het conservatorium van Groningen. In 1994 begon zij als jeugdprogrammeur bij het Grand Theatre. Daarnaast werkte zij een aantal jaren als bemiddelaar/adviseur bij het Kunstencentrum en initieerde zij een aantal festivals en jongerenprojecten. Deze werkzaamheden combineerde zij met de studie Management Culturele Instellingen. Haar interesse voor jeugdtheater in relatie tot marketing en kunstbeleid vertaalde zich verder in functies als voorzitter van de regeling festivals en concoursen bij het FPPM (2004-2006) en de tijdelijke adviescommissie jeugdtheater voor de Raad van Cultuur (nov 2007). Ook is zij vanaf 2005 voorzitter van de VSCD jeugdtheatercommissie.